

Dětský domov Hrotovice

Zpráva z návštěvy zařízení¹

Adresa zařízení:	Sokolská 362, 675 55 Hrotovice
Zřizovatel:	Kraj Vysočina
Ředitelka:	Ing. Bc. Simona Saitlová
Typ zařízení:	dětský domov
Kapacita:	16 dětí
Datum návštěvy:	22. – 23. listopadu 2021
Datum vydání zprávy:	20. prosince 2021
Návštěvu provedli:	Mgr. Petra Benáčková, Mgr. Adéla Frédy, Mgr. Štěpán Jílka, Mgr. Tereza Konrádová

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv

¹ Následná návštěva byla zrealizována v souvislosti s projektem *Posílení aktivit veřejného ochránce práv v ochraně lidských práv (směrem k ustavení Národní lidskoprávní instituce v ČR)*, číslo projektu LP-PDP3-001. Projekt je součástí Programu lidská práva financovaného z Norských fondů 2014-2021 prostřednictvím Ministerstva financí ČR.

Obsah

Obsah.....	2
Úvodní informace	3
Shrnutí	6
Prověření původních zjištění	8
1. Denní režim	8
2. Autonomie dětí	11
3. Soukromí dětí	14
4. Hodnotící systémy	14
5. Opatření ve výchově	16
6. Trestání dětí	17
7. Pobyty dětí mimo zařízení.....	19
8. Soukromí při telefonickém kontaktu	20
9. Přístup zaměstnanců k dětem.....	20
10. Potvrzení o převzetí daru	21
Nová zjištění	22
11. Incidenty mezi ředitelkou a dětmi	22
12. „Psychologická“ péče	24
13. Nakládání s dary od sponzorů	26
14. Prohlídky věcí	26
15. Pravidla.....	26
Závěrečné hodnocení zařízení	28

Úvodní informace

Systematická návštěva a její cíl

Od roku 2006 veřejný ochránce práv plní **úkoly národního preventivního mechanismu** podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.² Současný ochránce JUDr. Stanislav Křeček tuto část své působnosti přenesl na svou zástupkyni, tedy na mě.³

Proto **systematicky navštěvují místa (zařízení)**, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči. Dětské domovy jsou jedním ze zařízení, jež mohu navštívit.⁴

Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením.⁵ Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřují pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv,⁶ konkrétně právníky, psychology, speciální pedagogy a sociální pracovníky. Návštěva spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a umístěnými dětmi, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.⁷ Návštěvy jsou **preventivní, s cílem působit do budoucna** a zvyšovat standard poskytování péče.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení

Po každé návštěvě **sepíše zprávu. Většinou obsahuje návrhy opatření k nápravě.** Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k předcházení špatnému zacházení nebo jeho odstranění. **Zpráva nepopisuje zjištěnou správnou praxi zařízení** odpovídající dobrým standardům zacházení. **Soustředí se pouze na možné nedostatky.** Proto může působit velice nepříznivě a nevyváženě. Prosím čtenáře zprávy, aby na to pamatovali. Bez ohledu na závěry zprávy si vážím náročné práce všech zaměstnanců zařízení.

2 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

3 Podle § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv. Více na www.ochrance.cz v části [O nás](#) → [Mgr. Monika Šimůnková](#), zástupkyně veřejného ochránce práv.

4 Podle § 1 odst. 4 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv.

5 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). Ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy může mít špatné zacházení například podobu špatných materiálních podmínek, pokud by jimi byla překročena nevyhnutelná míra strádání a ponížení spojená s omezením osobní svobody, neprofesionálního jednání, nebo dokonce násilí ze strany personálu, nezajištění ochrany před ublížením nebo zneužitím ze strany třetích osob, nerespektování práva na soukromí, práva na rodinný život (neoprávněné omezování kontaktu s rodinou), nerespektování sociální autonomie či práva dítěte na spoluúčast při rozhodování o vlastním životě.

6 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

7 Podle § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu pošlu zařízení se žádostí o vyjádření k popsáním zjištěním a navrženým opatřením.⁸ Pečlivě se zabývám sdělením (vysvětlením), které mi zařízení zašle.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled** opatření k nápravě. Navrhuji také **termín provedení**.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Ráda bych, aby zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělilo, že (1) opatření provedlo a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provede, nebo (3) navrhne jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **považovat za dostatečná**, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **nebudu považovat za dostatečná**, vyrozumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁹ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu z návštěvy zařízení** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) a **obdržená vyjádření** v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).¹⁰

Po dokončení řady návštěv zařízení téhož druhu **vydávám tzv. souhrnnou zprávu**. Tu také zveřejňuji a posílám ji příslušným orgánům veřejné moci. V souhrnné zprávě bez vazby na konkrétní zařízení shrnuji svá zjištění a doporučená opatření k nápravě, navrhuji systémová doporučení, případně vytvářím standard dobrého zacházení. Souhrnná zpráva může sloužit nenavštíveným zařízením jako vodítko k odstranění špatného zacházení a jeho předcházení.

⁸ Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

⁹ Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

¹⁰ Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

Charakteristika zařízení

Zařízení se prezentuje jako dětský domov rodinného typu. Sídlí v rodinné vilce, která byla v minulosti stavebně propojena se sousedící stavbou, jež sloužila jako zdravotní středisko. Zařízení nijak výrazně nevyčnívá, okolní zástavbu tvoří sice menší objekty, ale obdobného typu. Hrotovice jsou menším městem v okrese Třebíč se zhruba 1 800 obyvateli.

Zařízení je koedukované. Z celkového počtu 14 dětí bylo 6 dívek a 8 chlapců. V době návštěvy bylo v zařízení přítomno 10 dětí, 2 byly na útěku a 2 na dlouhodobém pobytu mimo zařízení. Ústavní výchovu má soudem nařízenou 12 dětí, 2 děti měly v době návštěvy se zařízením uzavřenou zaopatřovací smlouvu. V zařízení žily 4 sourozenecké skupiny, bez sourozence je v zařízení pouze jedno dítě.

Průběh návštěvy

Návštěva proběhla ve dnech 22. – 23. listopadu 2021 bez předchozího ohlášení. Ředitelka nebyla při zahájení návštěvy přítomna. O příjezdu zaměstnanců Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „Kancelář“) ji vyrozuměl personál zařízení. Do zařízení se dostavila v odpoledních hodinách. Zaměstnanci Kanceláře ji informovali o následné návštěvě a jejím předpokládaném průběhu a předali jí pověření k provedení návštěvy.

Návštěvu provedli právníci Kanceláře Mgr. Petra Benáčková, Mgr. Adéla Frédy a Mgr. Štěpán Jílka. Na šetření se též podílela pověřená expertka z oboru psychologie Mgr. Tereza Konrádová.

Zaměstnanci Kanceláře navštívili jednu rodinnou skupinu, která v době návštěvy sloužila všem dětem z důvodu probíhající rekonstrukce části zařízení (odstínění radonového záření z podloží), hovořili s ředitelkou, dětmi a přítomným personálem.

Průběh návštěvy byl standardní. Zaměstnancům Kanceláře byla ze strany personálu zařízení poskytnuta maximální součinnost. K žádnému konfliktu či jiné mimořádné události v průběhu návštěvy nedošlo. Nikdo z personálu ani umístěných dětí nevnnesl žádnou stížnost či připomínku k průběhu návštěvy nebo jednání zaměstnanců Kanceláře.

Shrnutí

Následná návštěva zařízení byla provedena za účelem ověření splnění opatření, která jsem formulovala ve zprávě z první systematické návštěvy.¹¹ V ní obsažená zjištění jsem vyhodnotila jako **špatnou a z pohledu špatného zacházení velice rizikovou praxi, v jejímž rámci dochází k porušování práv umístěných dětí**. Se zhruba osmiměsíčním časovým odstupem jsem nyní mohla vyhodnotit, zda a k jakým změnám ve fungování zařízení opravdu došlo.

Ačkoli byla návštěva vedena s cílem ověřovat již získaná zjištění, zaměstnanci Kanceláře narazili na řadu nových skutečností, kterými jsem se pro jejich závažnost rozhodla zabývat i v této zprávě. Původními zjištěními se proto zabývám v první části zprávy, na nová zjištění se zaměřuji v části druhé. Jedná se o incidenty mezi ředitelkou a dětmi, o psychologickou péči zajišťovanou osobou k tomu nezpůsobilou, o způsob, jakým zařízení nakládá se sponzorskými dary určenými dětem, o prohlídky osobních věcí dětí a o styl řízení, regulace a kontroly každodenních činností. Daná zjištění nehodnotím individuálně, ale v souhrnu v závěrečné části zprávy.

Na základě nově zjištěných skutečností a způsobu, jakým se zařízení postavilo k závěrům z první systematické návštěvy, musím konstatovat, že **v navštíveném zařízení dochází ke špatnému zacházení s umístěnými dětmi**.

Špatné zacházení shledávám zejména v tom, že:

- denní režim zařízení nerespektuje potřeby dětí, děti nemohou aktivně participovat na jeho podobě, prováděné činnosti a četnost jejich opakování neodpovídá životu v běžné domácnosti;
- děti nemohou svobodně rozhodovat o svém vlastním vzhledu a způsobu oblékání;
- děti mají naprosto minimální možnost individualizovat prostředí, ve kterém žijí;
- děti jsou hodnoceny prostřednictvím bodového systému, jehož existenci se ředitelka zařízení snaží zakrýt či zatajit;
- dětem jsou udělována nezákonná opatření ve výchově;
- děti jsou nuceny do společného běhání s ředitelkou;
- zařízení bez řádných důvodů omezuje kontakt dětí s jejich rodinami a blízkými v podobě víkendových pobytů mimo zařízení (tzv. dovolenek);
- mezi dětmi a ředitelkou dochází k incidentům, které negativně ovlivňují jejich psychické zdraví a poznamenávají jejich důstojnost;

¹¹ První systematická návštěva zařízení proběhla dne 8. dubna 2021 pod sp. zn. 7/2021/NZ.

- dětem je zajišťována psychologická péče, kterou poskytuje osoba k tomu nezpůsobilá, která k tomu využívá metody, které jsou odbornou veřejností považovány přinejmenším za kontroverzní;
- zařízení narušuje soukromí dětí prostřednictvím prohlídek jejich osobních věcí;
- způsob vedení zařízení vytváří ve vztahu k dětem a personálu klima založené na kontrole, hodnocení a neustálém podávání výkonu, které je z dlouhodobějšího hlediska neúnosné.

Prověření původních zjištění

V úvodní části zprávy z následné návštěvy se zaměřuji na to, jakým způsobem zařízení ve skutečnosti naložilo s opatřeními, která jsem formulovala ve zprávě z první systematické návštěvy.

Na základě poznatků z následné návštěvy jsem vyhodnotila, že **zařízení splnilo 7 opatření, 3 splnilo pouze částečně a 9 opatření nesplnilo vůbec**. Podrobnosti a konkrétní zjištění uvádím následovně.

1. Denní režim

1.1 Volný čas dětí

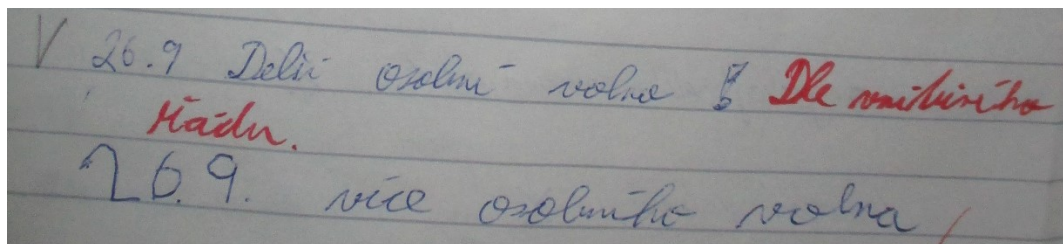
Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala svázanost režimu v zařízení, nedostatek volného času dětí a nepřiměřeně striktní přístup zařízení k umístěným dětem a jejich potřebám. Konstatovala jsem, že děti nemají příliš příležitostí k oddechu a psychohygieně, což se následně projevovalo v neochotě dětí zapojovat se do některých organizovaných činností. Toto jednání personál obvykle vnímal jako projev lenosti či pubertálního vzdoru a děti byly k zapojení nuceny pod hrozbou kázeňského postihu.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **zařadilo více volného času do denního programu dětí a při jeho sestavování respektovalo potřeby dětí**. Požadovala jsem, aby zařízení tato opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka se k této části zprávy vyjádřila s tím, že režim v zařízení a program dětí byl ovlivněn epidemickou situací. Poukazovala na to, že se personál zařízení zejména snažil dětem nahradit školní výuku. Stávalo se, že studijním povinností bylo věnováno více času, často na úkor jiných potřeb. Ředitelka přislíbila, že pokud to epidemická situace dovolí, děti budou po návratu z prázdninových pobytů opět realizovat své zájmy a potřeby, jako tomu bylo před epidemií.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že ve vztahu k množství volného času dětí ve formě osobního volna nedošlo k požadovaným změnám. Děti i nadále pociťují jeho nedostatek, což umocňuje i rozsah každodenních povinností, zejména pracovních a úklidových činností, kterým se věnují v dalších částech zprávy. Právě tyto činnosti mají absolutní prioritu, a pokud nejsou provedeny ve stanoveném čase, což se s ohledem na jejich vysoce nastavený standard stává, provádí se na úkor již tak omezeného osobního volna dětí. Lze shrnout, že děti mají denně zhruba hodinu až hodinu a půl, kdy mohou se svým časem nakládat podle svých představ a nemusí plnit žádné povinnosti, respektive „podávat výkon“.

O zvýšení časové dotace osobního volna děti opakovaně žádají ředitelku prostřednictvím tzv. samosprávy (jednání dvou zástupců z rodinných skupin s ředitelkou zařízení). Ta jejich žádosti doposud nevyšly.

Záznamy ze sešitu „Samospráva dětí DD Hrotovice“ (obr. 1).

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

1.2 Dobrovolnost a participace dětí na denním programu

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem konstatovala, že každodenní život je dětem ze strany zařízení neustále organizován, přičemž podíl samotných dětí na této organizaci je naprosto minimální. Kritizovala jsem zařízení za to, že děti tímto postupem dostatečně nepřipravuje na život po odchodu ze zařízení, když svým postupem soustavně oslabuje jejich samostatnost.

Formulovala jsem opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **dětem umožnilo aktivně participovat na plánování denního programu a organizovaných aktivit**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka se k této věci vyjádřila s tím, že děti se aktivně podílejí na tvorbě ročních, měsíčních a týdenních plánů. Děti jsou však podle ní ve věku, ve kterém již nechtějí naslouchat, chybí jim ochota spolupracovat a otevírat se příležitostem, a práce s nimi je z tohoto důvodu velice náročná. Ve svém vyjádření ředitelka dále uvedla, že všechny organizované a plánované aktivity respektují požadavky a potřeby dětí, a připomněla, že po dobu trvání protiepidemických opatření probíhaly volnočasové aktivity omezeně v prostorách zařízení.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že s ohledem na příznivější epidemiologickou situaci děti navštěvují zájmové kroužky pořádané mimo zařízení (každé dítě by mělo mít jeden kroužek, výjimkou je chlapec, který má kroužky dva). Participace dětí na denním programu je ovšem stále naprosto minimální či prakticky žádná, a to zejména proto, že program je krom školní docházky a přípravy do školy naplněn především pracovními a úklidovými povinnostmi. Děti nemají možnost tyto povinnosti nesplnit, aniž by čelily důsledkům ve formě negativního hodnocení nebo opatření ve výchově.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

1.3 Povaha organizovaných aktivit a činností

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem negativně hodnotila pracovní a úklidové aktivity prováděné v rámci organizované činnosti, jejichž podoba či četnost opakování neodpovídaly běžnému způsobu života a děti v jejich provádění neviděly smysl. Konstatovala jsem, že namísto toho, aby děti získaly návyky v oblasti péče o běžnou domácnost a své okolí, v nich zařízení buduje zbytečný odpor a nechuť k těmto činnostem.

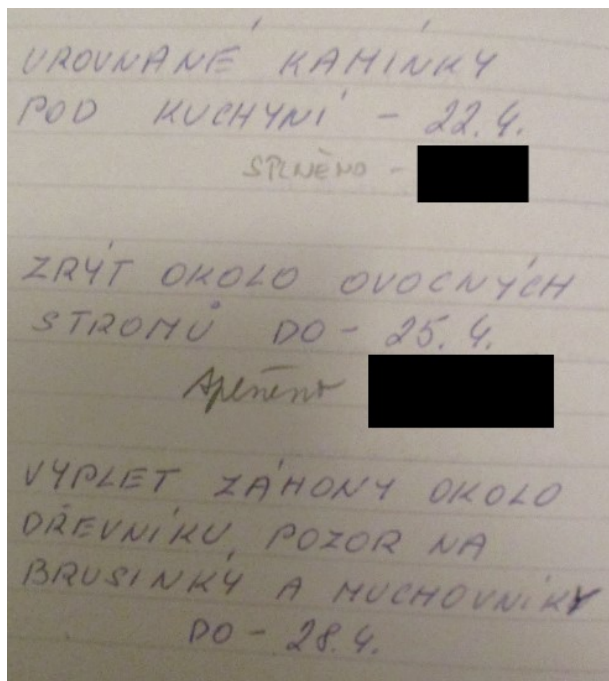

Formulovala jsem proto opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **přizpůsobilo aktivity a četnost jejich opakování běžnému způsobu života**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že děti mají mezi sebou rozděleny určité činnosti, za jejichž provedení zodpovídají a na jejich plnění dohlíží samy mezi sebou bez zásahu personálu. Péče o domácnost a její okolí podle ředitelky probíhá v souladu s organizací dne. Ředitelka přislíbila, že před začátkem školního roku provede vyhodnocení těchto aktivit s dětmi a vychovatelkami.

V tomto ohledu nedošlo v zařízení k žádné změně k lepšímu. V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že v rámci odpoledních činností jsou děti každý všední den po splnění školní přípravy povinny pracovat na zahradě zařízení, připravovat v kuchyni svačinu a večeři a uklízet veškeré prostory zařízení s výjimkou kanceláří personálu a schodiště.

Každodenní úklid spočívá v tom, že děti denně vynášejí odpadky, otírají prach, vysávají koberce v prostorách rodinných skupin a vytírají podlahy v koupelnách, kuchyni a jídelně. Každou sobotu pak navíc probíhá generální úklid, kdy vedle těchto činností děti musí navíc vyskládat všechny věci ze skříní a důkladně je vytřít, vysát za skříněmi atp. K úklidům se vztahují velice podrobná pravidla, o kterých blíže hovořím v kapitole 15. Práce na zahradě pak obnáší s ohledem na roční období úpravu a zalévání trávníků a záhonů, hrabání listí, sbírání ořechů, zametání atp., případně jsou dětem zadávány konkrétní úkoly s termínem splnění (např. urovnat kamínky, zamést posekanou trávu, porýt či vyplet určený záhon).

Záznamy ze sešitu „Práce na zahradě“ (obr. 2).

Zaměstnanci Kanceláře zjistili, že děti mají také povinnost každý den nalouskat určité množství ořechů, které pak následně využijí u pečení cukroví. U každého dítěte je evidováno množství jím nalouskaných ořechů. O tom děti pořizují záznamy do sešitu a vychovatelé

je následně stvrzují svým podpisem. Sešit ředitelka údajně zavedla za tím účelem, aby měla přehled, kolik kdo nalouskal a zda se děti této aktivitě řádně věnují.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

1.4 Příprava dětí do školy

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala, že doba určená pro přípravu dětí do školy je u každého dítěte stejná, nehledě na jeho věk, schopnosti, studijní výsledky, vzdělávací potenciál a množství a náročnost učiva. Konstatovala jsem, že děti nejsou motivovány připravovat se do školy efektivně a intenzivně a z postupu zařízení je spíše patrná snaha o naplnění volného času dětí.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **individualizovalo dobu určenou k přípravě dětí do školy**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že ke sjednocení doby přípravy do školy došlo až v návaznosti na epidemickou situaci, kdy vyvstala potřeba pravidelně doplňovat nedostatky ve znalostech způsobené distanční výukou. Do té doby byla příprava do školy individuální, zejména kvůli zájmovým kroužkům dětí.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že ačkoli podmínky dané distanční výukou pominuly, doba trvání školní přípravy je stále pevně stanovena od 14:00 do 15:30 hod. Pokud děti stihnou splnit domácí úkoly a zadanou práci dřív, dostanou další práci, nejčastěji ve formě opakování, aby naplnily stanovený čas. Pokud se děti ze školy vrací do zařízení až po 14. hodině, a dochází tak ke zkrácení této doby, věnují povinné školní přípravě čas jinak určený k osobnímu volnu, samostatným vycházkám či jiným odpoledním činnostem.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

2. Autonomie dětí

2.1 Možnost úpravy vlastního vzhledu

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem konstatovala, že děti by měly rozhodovat o svém vlastním vzhledu samy, s přihlédnutím k jejich věku a rozumové a volní vyspělosti. Z rozhovorů s dětmi totiž vyplynuly informace o existenci pravidel týkajících se vzhledu. Tato pravidla měla upravovat líčení, účes, úpravu vousů a také odívání. Ředitelka při návštěvě uvedla, že zákaz líčení a lakování nehtů pochází ze škol, které děti navštěvují. Současně odmítla existenci jakýchkoli pravidel týkajících se účesů a odívání dětí.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterými jsem zařízení žádala, aby **zrušilo jakákoli pravidla či nařízení týkající se vzhledu a odívání dětí** a aby **umožnilo dětem upravovat svůj vzhled a styl oblékání podle jejich vlastních preferencí s případným požadavkem na přiměřenost**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že žádné striktní zákazy nevydává a není si vědoma toho, že by takové zákazy vydávaly vychovatelky. Děti podle ní rozhodují o svém vzhledu samy s přihlédnutím ke svému věku a rozumové a volní vyspělosti. U odívání dětí personál zařízení dbá pouze na to, aby děti chránily své zdraví. Omezení se podle ředitelky žádného jiného aspektu netýká.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že v zařízení i nadále přetrvávají nepsaná pravidla pro odívání a úpravu vzhledu dětí. Děti do školy nemohou nosit riflové kalhoty s módními prústrihy či značkové tepláky, byť jsou v současné době v módě. Ředitelka existenci těchto pravidel potvrdila. Opět je odůvodnila obavami o zdraví dětí a tím, že tepláky nepovažuje za oděv vhodný do školy.

Dívky mají i nadále zakázáno se líčit a lakovat si nehty, s výjimkou víkendů. Ostříhat se děti nechávají především na dovolenkách, neboť pouze tehdy si mohou zvolit účes dle svých vlastních preferencí. Po jejich návratu do zařízení ovšem bývá jejich vzhled předmětem nevyžádaného hodnocení ředitelky. Ředitelka v několika případech komentovala vzhled dětí údajně tak, že dítě vypadá jako ubožák, terorista, narkoman či gay a nikdo jej s takovým vzhledem nebude chtít zaměstnat. Ředitelka uvedla, že nové účesy dětí hodnotí pouze tehdy, pokud ji o to děti požádají. Obsah svých hodnocení nekonkretizovala.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

2.2 Možnost výzdoby vlastního pokoje

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem konstatovala, že všechny pokoje dětí byly zařízené ve velmi podobném až totožném stylu a v důsledku toho působily velice neosobně a nezabydleně, ačkoli v nich s ohledem na protiepidemická opatření a distanční výuku děti trávily více času než kdy jindy. Děti sdělovaly, že mají značně omezené možnosti, jak si mohou svůj pokoj individualizovat a zútulnit. Ředitelka při návštěvě uvedla, že dětem nepovoluje vylepování jakýchkoli zkrášlujících prvků na zdi jejich pokojů, aby se nepoškodila omítka. Dětem však přislíbila řešení v podobě euroklipových rámečků.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterými jsem zařízení žádala, aby **zrušilo jakákoli pravidla či nařízení týkající se výzdoby pokojů dětí a umožnilo dětem vyzdobit si pokoje podle jejich vlastních preferencí**. Požadovala jsem, aby zařízení tato opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve vyjádření uvedla, že v pokojích dětí není téměř žádný prostor pro další úpravy a výzdobu pokojů, respektive že v pokojích téměř nejsou k dispozici ani volné zdi. Podle ředitelky si děti mohou v pokojích vystavit, co chtějí, ale za podmínky, že se o výzdobu budou náležitě starat a udržovat kolem ní pořádek. Děti si tak údajně samy vyhodnotily, že čím méně mají věcí na povrchu, tím více mají volného času. Ředitelka doplnila, že původní nákup euroklipů byl nahrazen záměrem umístěných chlapců vyrobit si vlastní dřevěné rámečky.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že v pokojích dětí nedošlo k žádným úpravám ve vztahu k výzdobě a individualizaci pokojů. Výjimkou je větší množství květin na okenních parapetech, které si děti přinesly ze spodní rodinné skupiny, kde v době návštěvy probíhala rekonstrukce. Děti uváděly, že si mohou vystavit pouze jeden předmět

a lůžkoviny musí odpovídat barvě pokoje. Jediným prvkem, který pokoj určitým způsobem personalizuje, je nástěnka složená z podobizny dítěte a trička, které odpovídá barevnému schématu pokoje. Jinak se v pokoji nachází holé bílé stěny. Výjimkou je dívčí pokoj, kde je navíc zrcadlo.

Chlapecký a dívčí pokoj na horní rodinné skupině (obr. 3 a 4).

Ředitelka uvedla, že děti si mohou vystavit, co chtějí, ale musí se o to řádně starat. Plakáty, fotky a podobné věci si děti mohou vylepit za předpokladu, že tím nezničí omítku.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

2.3 Hospodaření s vlastními finančními prostředky

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala praxi, kdy děti po každém nákupu v místním obchodě musí personálu předkládat účtenky ke kontrole. Toto opatření dětem personál údajně odůvodnil tak, že se tím děti vzdělávají ve finanční gramotnosti. Ředitelka při návštěvě existenci plošného pravidla odmítla s tím, že účty byly po dětech vyžadovány pouze v situacích, kdy obdržela stížnost na krádeže v místním obchodě, a v době protiepidemických opatření omezujících volný pohyb osob, kdy děti účtenkami dokládaly návštěvu obchodu.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **po dětech nevyžadovalo účtenky z jejich nákupů**. Požadovala jsem, aby zařízení tato opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že předkládání účtenek bylo v minulosti součástí projektu finanční gramotnosti, do kterého se děti mohly zapojit zcela dobrovolně. Účtenky také musely po určitou dobu předkládat dvě děti, které byly přistiženy při krádeži v místním obchodě. Ředitelka odmítla, že by předkládání účtenek bylo v zařízení pravidlem.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že děti již nemusí personálu předkládat účtenky ze svých nákupů. Děti uvedly, že tato praxe skončila s odchodem konkrétní zaměstnankyně.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

3. Soukromí dětí

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala povinnost dětí mít otevřené dveře od svých pokojů a konstatovala jsem, že se jedná o nepřipustný zásah do jejich soukromí. Akcentovala jsem také požadavek dětí na to, aby si mohly s ohledem na míru jejich vyspělosti a sebeobslužných schopností zamykat svůj pokoj. Kritizovala jsem také to, že personál vstupuje do pokojů dětí bez předchozího klepání.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterými jsem zařízení žádala, aby **nepožadovalo po dětech, aby měly otevřené dveře od svých pokojů a umožnilo starším dětem v závislosti na jejich individuálních schopnostech uzamykat si své pokoje**. Dalším opatřením jsem žádala personál zařízení, aby **klepal na dveře při vstupu do pokojů dětí**. Požadovala jsem, aby tato opatření byla provedena bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že zařízení dětem zajišťuje každodenním přístupem a způsobem nepřetržitého provozu dostatečnou ochranu jejich osobního prostoru a soukromí do té míry, kterou provozní okolnosti dovolují. Mít otevřené dveře od pokojů zařízení vyžaduje v době distanční výuky a přípravy do školy. Ředitelka to odůvodnila nezbytností dohledu nad činností dětí. V době osobního volna a nočního klidu děti mohou mít dveře od pokojů zavřené. Požadavek na zamykání pokojů je podle ředitelky za stávajících podmínek nereálný, zejména z bezpečnostních důvodů. Dále ředitelka uvedla, že se často stává, že děti samy nezavírají dveře od pokojů a personálu říkají, že na ně nemusí klepat. Přislíbila však, že se tímto tématem bude s dětmi zabývat a výstupem budou pravidla týkající se klepání.

V průběhu následné návštěvy pracovníci Kanceláře zjistili, že děti i nadále mají povinnost mít otevřené dveře od pokojů při přípravě do školy. Tato povinnost je ovšem vymáhána pouze za přítomnosti ředitelky v zařízení. Děti uvedly, že vychovatelský personál reflektuje jejich potřebu soukromí a klidu na práci, na rozdíl od ředitelky, která jim dveře opakovaně otevírá.

Možnost starších dětí zamykat si pokoje byla údajně ředitelkou zamítnuta s odůvodněním, že dětský domov není vězení.

Vychovatelský personál obdržel po první systematické návštěvě pokyn, aby před vstupem do pokojů dětí klepal. Děti potvrdily, že personál tento pokyn v drtivé většině situací dodržuje. Odlišné vnímání ovšem bylo u ředitelky, která podle nich klepe na dveře až při vstupu do pokoje, případně se stává, že jim do něj vtrhne bez zaklepání.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo pouze částečně**.

4. Hodnoticí systémy

4.1 Hodnoticí systém „Šikula“

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala hodnoticí systém „Šikula“. Konstatovala jsem, že se jedná o bodový systém, jehož existence nemá v dětském domově rodinného typu své opodstatnění.

Formulovala jsem proto opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **bodový hodnoticí systém zrušilo**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že se nejedná o bodový hodnoticí systém, a dodala, že jej hodnotila pozitivně Česká školní inspekce (dále jen „ČŠI“). Vychovatelky dětem za jejich chování podle ředitelky neudělují body, ale „smajlíky“, které slouží k tomu, aby dětem na konci měsíce mohly spravedlivě stanovit kapesné. Z vyjádření ředitelky vyplynulo, že ve vztahu k hodnoticímu systému nehodlá provádět žádné kroky.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že zařízení i nadále používá hodnoticí systém „Šikula“. Systém historicky vznikl jako motivační prostředek a používal se k hodnocení vyhlášených soutěží (např. o nejlepší pomazánku). Body získané v soutěžích se na konci měsíce sečetly a dítě s nejvyšším skóre získalo odměnu, nejčastěji ve formě pochutin. Postupně se systém transformoval do podoby denního hodnocení. V současné době si děti na večerní komunitě navrhuje počet smajlíků (v rozmezí 0-5), které si podle sebe za den zaslouží a zapíše si je do tzv. etických deníků. Každý smajlík představuje míru splnění povinností z vymezené oblasti (např. úklid nebo chování). Vychovatelský personál pak podpisem potvrdí, že s navrženým počtem smajlíků souhlasí. Smajlíky jsou na konci měsíce sčítány a podle výsledného počtu je dětem udělováno kapesné. Výše kapesného se pohybuje v rozmezí stanoveném nařízením vlády¹². Pokud je dítě v jednom měsíci třikrát hodnoceno ve stejné oblasti 0 smajlíky, dostane kapesné v minimální výši, nehledě na konečný součet smajlíků.

Ředitelka trvala na svém vyjádření, že se nejedná o bodový systém. Zaměstnance Kanceláře opět odkazovala na skutečnost, že hodnoticí systém byl schválen ČŠI. Uvedla, že osobně by hodnocení dětí nejraději zrušila, ale musí v něm pokračovat, aby dostala požadavkům současné právní úpravy, kterou považuje za zastaralou.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

V průběhu návštěvy došlo k pozoruhodné situaci, kterou považuji za nezbytné v této části zprávy zmínit. V úvodní polovině prvního dne systematické návštěvy, kdy šetření probíhalo bez přítomnosti ředitelky, členové personálu i děti zaměstnancům Kanceláře podrobně popisovali fungování hodnoticího systému „Šikula“ tak, jak je uvedeno výše. V souvislosti s denním hodnocením také vždy hovořili o bodech. Ve zbytku systematické návštěvy, tedy po příjezdu ředitelky do zařízení, ovšem personál začal hodnoticí systém zaměstnancům Kanceláře popisovat odlišně. Při rozhovorech a při samotném večerním hodnocení dětí se všichni zúčastnění snažili vždy hovořit pouze o smajlících. Docházelo však k situacím, kdy děti zcela přirozeně uváděly, že si za daný den navrhuje 5 bodů, ale záhy se opravily, že se vlastně jedná o 5 smajlíků.

Na základě těchto skutečností lze usuzovat, že ke změně v popisování hodnoticího systému došlo v souvislosti s příjezdem ředitelky do zařízení. Zaměstnanci Kanceláře zaznamenali

¹² Ustanovení § 2 nařízení vlády č. 460/2013 Sb., o stanovení částky příspěvku na úhradu péče, částky kapesného, hodnoty osobních darů a hodnoty věcné pomoci nebo peněžitého příspěvku dítěti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

indicie, že **členové personálu i děti měli na základě pokynu ředitelky záměrně uvádět takové informace, aby zakryli bodovou povahu používaného hodnoticího systému.**

4.2 Systém trestných bodů

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem také kritizovala existenci skrytého hodnoticího systému trestných bodů. Systém fungoval na bázi přidělování trestných bodů za přestupky, které si děti následně musely odpracovat určitými činnostmi ohodnocenými kladnými body. Na konkrétních příkladech jsem doložila, že mezi výší udělovaných trestných bodů a hodnotami určených činností panuje značný nepoměr a že neexistují jednotná pravidla, podle kterých se trestné body udělují.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **zrušilo systém trestných bodů**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že systém trestných bodů vznikl s cílem zbavit děti nezvládnutého vzteku a popsala teorii šestistupňového žebříku vzteku od psychologa, kterého žádala o konzultaci a návštěvu zařízení. K té ovšem s ohledem na epidemickou situaci nedošlo. Ve svém vyjádření ovšem nevysvětlila, jak systém trestných bodů s touto teorií souvisí. Ředitelka přislíbila, že systém pozastaví a vyčká na konzultaci s psychologem.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že dětem již nejsou udělovány žádné trestné body, které by si musely odpracovávat.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

5. Opatření ve výchově

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem konstatovala, že zařízení dětem uděluje taková opatření ve výchově, která nemají oporu v právních předpisech. Uvedla jsem, že zařízení tedy postupovalo nezákonně a porušovalo práva dětí. Kritizovala jsem také, že způsob, jakým zařízení vymezuje důvody udělení opatření ve výchově, je neurčitý, může podléhat subjektivnímu hodnocení, negarantuje jednotný přístup u všech dětí a v konečném důsledku nezaručuje předvídatelnost rozhodování.

Formulovala jsem opatření, kterými jsem zařízení žádala, aby **ukládalo pouze ta opatření ve výchově, která jsou uvedena v zákoně, a uvádělo konkrétní důvody, které vedly k jejich uložení**. Požadovala jsem, aby zařízení tato opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že opatření bezodkladně splní. Uznala, že formulace opatření ve výchově neodpovídají vnitřnímu řádu zařízení. Přislíbila nápravu i ve vztahu k uvádění důvodů uložení opatření ve výchově.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že v opatřeních ve výchově již jsou konkretizovány důvody, kvůli kterým došlo k jejich uložení. Ovšem i nadále jsou jimi ukládány nezákonné povinnosti jako např. louskání ořechů.

OPATŘENÍ VE VÝCHOVĚ č. ze dne 14.10.2021

Příjmení a jméno: [redacted] Datum narození: [redacted]
Variabilní symbol: [redacted] Skupina: 1. - DOLŇÁCI

V souladu s ustanovením zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších novel bylo uloženo opatření ve výchově podle § 21:
odst. 1, písm. d)

Odňata možnost účastnit se atraktivní činnosti či akce

Důvod opatření:
Drzé a vulgární chování vůči vychovatelům. (používání sprostých slov - vole, hajzle)

Popis návrhu opatření:
Nepoužívání PC a sledování TV. (1 týden - se začátkem od 18.10. - 24.10. 2021).
Naloupat malou miskou ořechů.

Opatření ve výchově ze dne 14. 10. 2021 (obr. 5).

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo pouze částečně**.

6. Trestání dětí

6.1 Pokuty za sprostá slova

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala systém, kdy děti za použití vulgarity platily finanční příspěvky do kasičky umístěné v kanceláři ředitelky. I přes argumentaci ředitelky, že se jedná o systém, s jehož fungováním všechny děti souhlasí, jsem konstatovala, že je na každém dítěti, jak naloží se svými penězi. Požadovala jsem také po ředitelce vysvětlení, co následuje, pokud se dítě rozhodne, že do kasičky své peníze neodevzdá, případně jaký je postup, pokud dítě nesouhlasí s výší pokuty, kterou má zaplatit. Pro úplnost jsem uvedla, že případná neochota dítěte podílet se na daném systému by neměla být spojena se žádnou sankcí, negativními dopady či jinými nevýhodami.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **zapojovalo do systému pokut za sprostá slova pouze ty děti, které se pro to samy dobrovolně rozhodnou**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření provedlo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že se jednalo o již nepokračující časově omezenou aktivitu, která vznikla z vlastní iniciativy a svobodné vůle dětí.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že pokuty za sprostá slova se v zařízení již nepoužívají.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

6.2 Odebírání mobilního telefonu

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala praxi zařízení spočívající v odebírání mobilních telefonů dětí, pokud je opakovaně používají mimo povolenou dobu. Konstatovala jsem, že tento postup nemá oporu v zákoně. Kritizovala jsem také zákaz nabíjení telefonů mimo kancelář sociální pracovnice a společnou jídelnu a absenci možnosti dětí nechat si svá elektronická zařízení zkontrolovat revizním technikem.

Formulovala jsem proto opatření, kterými jsem zařízení žádala, aby **upustilo od zabavování mobilních telefonů dětí, umožnilo dětem nechat si zkontrolovat svá elektronická zařízení revizním technikem a nabíjet si mobilní telefony i mimo vyhrazená místa**. Požadovala jsem, aby zařízení tato opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že mobilní telefony jsou dětem odebírány na základě dohod mezi dětmi a zařízením, jejichž obsah je schválen dozorovým státním zástupcem. K revizním kontrolám se vyjádřila s tím, že po konzultaci se zřizovatelem ji lze dětem jednou ročně zajistit, přičemž nejbližší termín příští kontroly je v červenci 2022.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že od přechodu do režimu prezenční výuky již dětem nejsou zabavovány mobilní telefony. Stále platí zákaz jejich nabíjení na jiných místech než v jídelně a kanceláři sociální pracovnice. Ředitelka dětem údajně sdělila, že pravidlo bude platit do příští plánované revize, kde si mohou nechat své nabíječky zkontrolovat, pokud si to samy zaplatí. Zaměstnancům Kanceláře ředitelka uvedla, že revize nabíječek dětí budou hrazeny z provozních nákladů. Zároveň uvedla, že termín revize je pevně stanoven a pravidelně se opakuje. Podle ředitelky neexistuje možnost žádné mimořádné revizní kontroly v dřívějším termínu. Z toho lze však usuzovat, že elektronika nakoupená pro potřeby distanční výuky byla z těchto důvodů několik měsíců používána bez revizní zkoušky, pouze po kontrole IT pracovníka. Takový postup ovšem v případě mobilních telefonů dětí podle ředitelky možný není.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo pouze částečně**.

6.3 Společné běhání

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem se věnovala společnému běhání dětí s ředitelkou zařízení. Uvedla jsem, že ačkoli ředitelka tuto aktivitu prezentuje jako dobrovolnou alternativu ke společné odpolední vycházce, děti účast na běhání vnímají jako povinnost či formu trestu. Konstatovala jsem, že zařízení děti nemůže nutit do náročnějších fyzických aktivit a už vůbec je nemůže používat jako trest. Pokud by se totiž tyto informace potvrdily, zařízení by se de facto dopouštělo fyzického trestání, které je v jeho podmínkách naprosto nepřijatelné.

Formulovala jsem proto opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **zapojovalo do společného běhání pouze ty děti, které se pro to samy dobrovolně rozhodnou**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že výroky o povinné účasti na běhání nejsou pravdivé. Důrazně popřela, že by někdy kohokoli nutila do náročnějších fyzických aktivit a používala běh jako trest.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že děti vnímají běhání s ředitelkou jako „povinně volitelné“. Děti uváděly, že ředitelka je k běhání přemlouvá a někdy i nutí. Běháním podmiňuje účast na některých výletech či atraktivních činnostech. Děti, které neběhají, se těchto aktivit neúčastní nebo si je musí hradit ze svých vlastních prostředků. Starší děti ředitelku dokážou odmítnout. Mladší si to však nedovolí, a pokud je osloví, berou to jako povinnost. Právě nucení k účasti na společném běhání bylo

pravděpodobně příčinou jednoho z incidentů mezi dítětem a ředitelkou, které popisují v kapitole 11.1.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

6.4 Kumulace trestů

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala skutečnost, že zařízení ve vztahu k dětem využívá velké množství sankčních systémů a nástrojů, což umožňuje naprosto nepřijatelnou praxi v podobě kumulace trestů a sankcí, které může dítě obdržet za jedno jednání.

Formulovala jsem proto opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **upustilo od kumulace trestů a za jedno jednání udělovalo jednu odpovídající sankci**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření stručně popsala všechny využívané sankční systémy a nástroje. Ke skutečnosti, že v některých případech dochází ke kumulaci sankcí, se nijak nevyjádřila.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že zařízení upustilo od některých způsobů trestání dětí (viz výše), což v konečném důsledku podstatně omezuje výskyt případů, kdy může docházet ke kumulativnímu trestání.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

7. Pobyty dětí mimo zařízení

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala skutečnost, že děti mohou jezdit na víkendové pobyty mimo zařízení pouze jednou za 14 dnů a častější dovolenky byly možné pouze v individuálních případech. Konstatovala jsem, že tato praxe zasahuje do práv dětí a jejich blízkých na soukromý a rodinný život.

Formulovala jsem proto opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **zrušilo pravidlo o povolování víkendových dovolenek jen jednou za 14 dnů a podporovalo děti v trávení času mimo zařízení**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že pravidlo povolování dovolenek jen jednou za 14 dnů se týkalo pouze jednoho chlapce, u kterého kvůli jeho výchovným problémům nebyl zájem o častější dovolenky jak ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), tak ze strany jeho rodičů. Ostatní děti podle ředitelky nemají možnost navštěvovat rodinu každý víkend zejména kvůli nevyhovujícímu bydlení, nedostatku finančních prostředků či výkonu trestu rodičů.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že v praxi zařízení nedošlo k žádné změně. Děti i zaměstnanci uváděli, že děti mohou na víkendové dovolenky pouze jednou za 14 dnů.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **nesplnilo**.

8. Soukromí při telefonickém kontaktu

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala povinnost dětí telefonovat v přítomnosti personálu, pokud používají „domovský mobilní telefon“. Negativně jsem se vyjadřovala také k časovému omezení hovorů, podle kterého by jejich délka neměla přesáhnout 5 minut.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **respektovalo důvěrnost telefonních hovorů dětí**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že služební telefon je dětem zapůjčován pouze pro kontakt s rodinou. Jeho zneužívání pro hovory s kamarády a surfování po sociálních sítích zařízení nemůže podporovat. Proto musí mít vychovatelky přehled, jak je se státním majetkem nakládáno. Ředitelka upřesnila, že vychovatelky hovory neposlouchají.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že děti nejsou povinny telefonovat ze služebního telefonu v přítomnosti personálu a délka hovorů není limitována.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

9. Přístup zaměstnanců k dětem

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem upozornila na problematický vztah dětí k některým členům personálu zařízení, absenci důvěry v ředitelku zařízení a existenci citelné vztahové propasti. Uvedla jsem také, že asistentky pedagoga zaskakující za denní vychovatelky nerespektují pravidla přístupu k dětem. V důsledku toho pak mělo docházet k incidentům, které se negativně promítaly do hodnocení dětí.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem žádala, aby **dotyčné zaměstnankyně byly poučeny o pravidlech přístupu a jednání s umístěnými dětmi**. Požadovala jsem, aby toto opatření bylo splněno bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že v zařízení vznikla organizačně velmi nepříjemná situace, kterou bylo potřeba řešit zástupem nočních vychovatelek za denní. Ředitelka k tomuto kroku přistoupila po domluvě s ČŠI. Uznala, že spolu s ostatními okolnostmi (nepopulárními preventivními opatřeními, nástup nové vychovatelky za nepřítomnosti ředitelky, odchod vychovatelky ve zkušební době atp.) situace rozhodně nepřispěla k pozitivní náladě dětí. Dětem údajně vše dodatečně vysvětlila.

V průběhu následné návštěvy jsem zjistila, že zaměstnankyně, která byla podle dětí příčinou většiny nežádoucích incidentů, již v zařízení nepracuje. Děti jsou se současným vychovatelským personálem spokojeny.

Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

10. Potvrzení o převzetí daru

Ve zprávě z první systematické návštěvy jsem kritizovala praxi, kdy děti dostávaly k podpisu potvrzení o převzetí darů k narozeninám a jiným příležitostem, jehož obsahem byla vždy specifikace darovaného předmětu, jeho původ a vyčíslení pořizovací ceny. Uvedla jsem, že přístup zařízení je ve vztahu k dětem velice necitlivý a je pravým opakem toho, jak probíhá předávání darů v běžných rodinách.

Na základě uvedených zjištění jsem formulovala opatření, kterým jsem zařízení žádala, aby **upustilo od praxe podepisování potvrzení o převzetí darů**. Požadovala jsem, aby zařízení toto opatření splnilo bezodkladně.

Ředitelka ve svém vyjádření uvedla, že z potvrzení odstraní pouze původ dárku. Specifikace darovaných předmětů je podle ní nezbytná z důvodu evidence majetku dítěte, konkrétní vyčíslení pořizovací ceny je pak důležitý údaj pro děti, které tímto sledují spravedlivý přístup zařízení ke všem dětem.

V průběhu následné návštěvy zaměstnanci Kanceláře zjistili, že poslední dítětem podepsané potvrzení o převzetí daru pochází z doby ještě před vydáním zprávy z první systematické návštěvy. Děti uváděly, že v posledních měsících žádné potvrzení podepisovat nemusely.

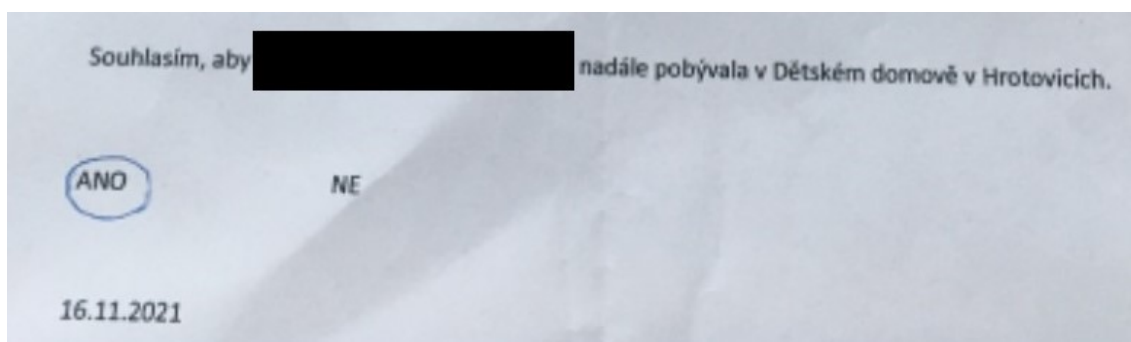
Konstatuji, že v tomto bodě zařízení mé opatření **splnilo**.

vykonávajícímu dozoru. Uvedla, že nedošlo ke zranění nebo k poškození majetku. Ze stejného důvodu nechtěla řešit věc v přestupkovém řízení.

Po tomto incidentu byla dívka ředitelkou po dobu tří týdnů xxxxxxxxxxxxxx [skutečnost osobní povahy] udržovaná v nejistotě, zda s ní podepíše smlouvu o dobrovolném pobytu v zařízení po dobu její přípravy na budoucí povolání¹⁴. Na základě pokynu ředitelky měl vychovatelský personál realizovat tajné hlasování mezi dětmi a personálem o setrvání dívky v zařízení. Výsledky hlasování měly být pro ředitelku oporou k rozhodování o podepsání smlouvy s dívkou. Tu nakonec ředitelka podepsala.

Dívka s ohledem na popsanou nejistotu o incidentu neinformovala svou pracovníci OSPOD či dozorový orgán. Obávala se, že by tím mohla svou situaci ještě zhoršit.

Hlasovací lístek o setrvání dívky v zařízení i po zletilosti (obr. 6).

11.2 Vyházení oblečení dětí ze skříní

Děti uváděly, že ředitelka namátkově kontroluje úroveň úklidu v jejich šatních skříních. Pokud nemají oblečení poskládané a srovnané v pravidelných komíncích, vyhází jim vše ven. Děti si pak musí veškeré oblečení přežehlit a poskládat znovu do skříní.

Děti zmiňovaly poslední incident, kdy ředitelka odvedla chlapce od oběda do jeho pokoje, kde mu údajně vyházela všechno oblečení ze skříně a křičela na něj, že si je bude skládat do skříně tak dlouho, dokud je nebude mít v komíncích podle pravítka.

Obdobně probíhal úklid ložního prádla ve společných skříních v obývacím pokoji. Ředitelka prádlo vyházela, děti je musely přežehlit a poskládat do komínků podle velikosti a barevného odstínu. Ředitelka o tomto incidentu hovořila tak, že se s dětmi domluvily, že si udělají pořádek ve skříních. Ve vztahu k průběhu úklidu konkrétnější nebyla.

¹⁴ Ustanovení § 2 odst. 6 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obsah skříně v obývacím pokoji horní rodinné skupiny (obr. 7).

11.3 Vyslychání dítěte po rozhovorech se zaměstnanci Kanceláře

Děti uváděly, že po ukončení první systematické návštěvy ředitelka odvedla jednoho z mladších chlapců stranou do koupelny, kde se jej údajně ptala na obsah jeho samostatného rozhovoru se zaměstnanci Kanceláře, což je v rozporu s požadavkem na zachování důvěrnosti informací, který vyplývá přímo z Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a popírá se ostatně i smysl oprávnění pracovníků Kanceláře hovořit s dětmi o samotě.

12. „Psychologická“ péče

Zařízení dlouhodobě spolupracuje s Mgr. A. Spolupráce je financována projektem Nadace Terezy Maxové, v jehož rámci zařízení získalo 154 000 Kč. Tyto finance jsou v Registru smluv specifikovány jako „prostředky na psychologickou pomoc dětem v DD“.¹⁵ Je však nezbytné zmínit, že ačkoli byl Mgr. A. zaměstnancům Kanceláře ředitelkou prezentován jako psycholog, **ve skutečnosti psychologem není**. Mgr. A. je speciální pedagog a rodinný terapeut. Ředitelka byla z této informace překvapena a uvedla, že o tom nevěděla.¹⁶

Mgr. A. do zařízení pravidelně dojíždí a provádí rozhovory s dětmi a personálem. Výstupem z jeho rozhovorů a sledování chování dětí jsou dokumenty nazvané „zpráva z diagnostického vyšetření“. Obsahově se jedná o individuální „diagnostiky“ dětí, rozborů jejich osobností a projevů chování, na které navazují metodická doporučení. Ačkoli Mgr. A. dochází k závěrům, které působí jako psychodynamické vhledy do osobnostních struktur dětí, nikde neuvádí, na základě jakých metod ke svým výsledkům došel. Z rozhovorů s dětmi a personálem ovšem vyplynulo, že na ně **aplikuje odbornou veřejností jednoznačně a dlouhodobě odmítanou diagnostickou metodu „Barvy života“**. Metoda podle odborných stanovisek nespĺňuje

15 Ministerstvo vnitra. *Registr smluv* [on-line]. Praha. © Správce informačního systému registru smluv – Ministerstvo vnitra. 2020. [cit. 8. 12. 2021]. Dostupné z <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/16167295>.

16 Na tuto skutečnost ředitelku však prokazatelně upozorňoval již v roce 2013 tehdejší veřejný ochránce práv ve zprávě ze systematické návštěvy sp. zn. 37/2012/NZ, str. 14.: „Z dokumentů osvědčujících vzdělání Mgr. A. je jednoznačně zřejmé, že nedosáhl magisterského vzdělání v oboru psychologie, a nepřísluší mu tedy profesionálně užívat jakýchkoliv „psychologicko-diagnostických metod“.

v žádném z odborných parametrů požadavky na standardní diagnostický nástroj, vychází ze zmatečných a nedoložených východisek, nerespektuje individualitu člověka a variabilitu jeho potřeb a může diskriminovat znevýhodněné jedince a kvůli systematickým chybám může vést ke stigmatizaci klientů, nebo je může uvést v omyl.^{17, 18}

Nehledě na pochybnost metody, kterou Mgr. A. používá, svým jednáním fakticky supluje činnost příslušného diagnostického ústavu, který by měl zařízení poskytovat metodické vedení a v případě potřeby psychologickou a etopedickou diagnostiku dětí. Působení Mgr. A. v zařízení je z tohoto pohledu diskutabilní, ale věřím, že ředitelka chtěla jeho prostřednictvím zvýšit dostupnost odborné péče pro umístěné děti. Za hranou však považuji to, že Mgr. A. v zařízení působí i jako supervizor. V konečném důsledku totiž dochází k tomu, že **se v zařízení bez vnější kontroly vytváří metodická koncepce práce s dětmi na základě poznatků nejasného původu a validity, kterou zpětně superviduje sám její autor.** Děti, které nemají dostatečnou oporu zákonných zástupců a současně nemají na výběr, se tak bez ohledu na své potřeby dostávají do vlivové sféry člověka, který je nepravdivě označován za psychologa a používá metodu odbornou psychologickou veřejností považovanou za přinejmenším kontroverzní.

Působení Mgr. A. v zařízení se **negativně odráží na kvalitě poskytované péče.** Níže uvádím konkrétní příklady, se kterými se zaměstnanci Kanceláře setkali v rámci následné návštěvy.

Mgr. A. mezi personálem rozšiřuje koncept tzv. vtisku, kterého se dětem dostává v prvních letech jejich života. Není zřejmé, zda je vtiskem myšlen imprinting (druh biologicky podmíněného vývojového učení) anebo attachment (koncept utváření vztahové vazby). V tomto případě je však vtiskem argumentována především idea pedagogického pesimismu a děti jsou primárně vnímány negativně jako nositelé špatných vzorů svých rodičů. Tento pohled ostatně prostupuje v samotném vyjádření ředitelky ke zprávě z první systematické návštěvy. V něm ředitelka například uvádí, že v zařízení „*poukazujeme na láskyplné a bezpodmínečné přijetí dětí svými rodiči a chybné chování jejich rodičů. Je důležité aby (děti) pochopily, životní disciplinovanost a pravidla z důvodu neopakování chyb svých rodičů.*“ Domnívat se, že kritika biologických rodičů povede k neopakování jejich chyb, je nejen velice **neprofesionální**, ale i **necitlivé** a **neetické**. Hodnocení rodičů svěřených dětí **nepadá do kompetencí personálu dětského domova** a rozhodně **nemá pozitivní výchovný efekt**.

Mgr. A. se podle personálu netají tím, že vytváří nový terapeutický model a své působení v zařízení vnímá jako zdroj informací. Konkrétní příklady dětí ze zařízení pak používá při své lektorské činnosti. Zastává koncepci, že dětem by se v dětských domovech nemělo líbit, aby do nich později neodkládaly své vlastní děti. Od této koncepce se následně odvíjí některá pravidla, jejichž cílem je bránit vzniku bližšího vztahu mezi dětmi a personálem. Vychovatelský personál má například zakázáno aktivně se zapojovat do úklidových a pracovních činností dětí. Působení vychovatelů by v těchto situacích mělo mít podobu dohledu a kontroly. Zde se tak nabízí jejich přirovnání k dozorcům. Stejný účel pak vnímám

17 Unie psychologických asociací ČR. *UPA ČR a Color association*, o. p. s [on-line] © [cit. 8. 12. 2021]. Dostupné z <http://upacr.cz/dokumenty/upa-cr-a-color-association-o-p-s/>.

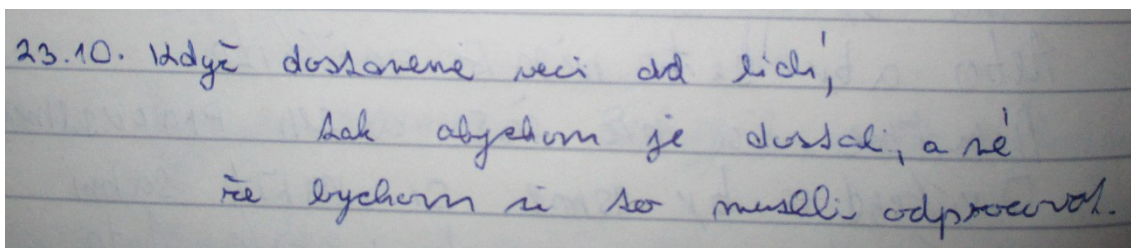
18 Rovněž na problematice aspekty užívání metody „Barvy života“ a na stanoviska odborné společnosti ředitelky prokazatelně upozorňoval tehdejší veřejný ochránce práv již v roce 2013 ve zprávě ze systematické návštěvy sp. zn. 37/2012/NZ, str. 14.

v pravidlech oslovování personálu ze strany dětí. Děti mají zakázáno oslovovat vychovatele „teto“ a „střejo“, byť se na tom obě strany dohodnou. Povoleno je oslovování personálu funkcí a příjmením dotyčného zaměstnance či zaměstnankyně (např. „paní vychovatelko Nová“).

13. Nakládání s dary od sponzorů

Děti i zaměstnanci uváděli, že když zařízení obdrží dary od sponzorů, vybalí je z krabic, děti se s nimi vyfotí, a pak je opět do krabic zabalí a odevzdají ředitelce. Sponzorům jsou pak zaslány fotky spolu s děkovným dopisem, zatímco dary jsou uloženy na půdu, a pokud je děti chtějí, musí si je odpracovat. Děti tento bod zařadily i na jednání samosprávy (jednání zástupců rodinných skupin s ředitelkou).

Záznamy ze sešitu „Samospráva dětí DD Hrotovice“ (obr. 8).

Ředitelka uvedla, že veškeré obdarované věci se evidují a ukládají do depozita na půdu. Pokud je nějaké dítě potřebuje, jsou mu dary předány bez jakýchkoli požadavků. Podle ředitelky ale mají děti spoustu oblečení, takže nastávají případy, kdy děti něco z darů chtějí, aniž by to reálně potřebovaly. Za těchto situací platí, že si děti věci musí něčím zasloužit, případně je dostanou jako dárek k narozeninám.

14. Prohlídky věcí

Děti uvedly, že po návratu z dovolenek musí odevzdávat svá zavazadla ředitelce, která je zamkne ve své kanceláři a kontroluje jejich obsah. Děti popisovaly incident, kdy ředitelka údajně nechala chlapce vysypat přivezené sladkosti a vylila mu kofolu do záchodové mísy s tím, že konzumace těchto potravin je v zařízení zakázána.

Ředitelka k tomu uvedla, že tašky dětí jsou po jejich návratu do zařízení uzamykány v samostatné místnosti, kde je následně děti postupně pod dohledem personálu vybalují. Dovezené věci se kontrolují oproti seznamu odvezených věcí. Tímto postupem se zjišťuje, zda se děti vrátily se všemi věcmi, které si ze zařízení odvezly. Pokud je při této prohlídce nalezen předmět ohrožující zdraví nebo výchovu dítěte, je uložen do depozita.

15. Pravidla

V zařízení existuje enormní množství pravidel, jejichž snahou je regulovat prakticky veškeré denní činnosti. Soubor tištěných pravidel z 24 oblastí, na který zaměstnanci Kanceláře narazili při prohlídce rodinné skupiny, obsahuje např. samostatná pravidla pro obsluhu budíku, pro sledování televize, mytí rukou, ranní a večerní hygieny, oblékání atp. Děti jsou povinny se s těmito pravidly seznámit, což stvrzují svým podpisem. Vedle naprosté

nesmyslnosti a nadbytečnosti některých pravidel (např. „pokud voda vystříkne na zem, utřij ji“, „pastu na zubní kartáček nanáším od konce tuby, pastu uzavřu pomocí plastového víčka“, „se žaluziemi v pokoji nemanipuluju“) existují pravidla, která nemají oporu v zákoně, a v případě, že jsou realizována, porušují práva umístěných dětí. Příkladem je pravidlo, podle kterého má být u starších dívek po návratu z útěku proveden těhotenský test.

11. U starších dívek provést těhotenský test.

Výňatek z pravidel po návratu dítěte z útěku (obr. 9).

Jak již bylo uvedeno, úklidovým pracím je v zařízení udělována vysoká priorita. I úklid je tedy regulován velkým množstvím podrobných pravidel, která jsou obsažena v dokumentu „Pravidla dodržování pořádku v prostorách DD Hrotovice“. Tento dokument svěřuje každému pracovníkovi v zařízení, s výjimkou ředitelky, vymezený prostor, ve kterém osobně zodpovídá za dodržování stanovených pravidel. Pravidla se vztahují i na prostory, kde se pohybují pouze zaměstnanci (např. šatna zaměstnanců).

Ložnice dětí „Želví pokojíček“ (červená – oranžová ložnice)	[redacted]	<ul style="list-style-type: none">- oblečení dětí bude srovnané v jednotlivých poličkách ve skříní dle popisu, odděleně budou uloženy ponožky (punčocháče), spodní prádlo- školní potřeby včetně sešitů a učebnic budou uloženy v zásuvkách psacího stolu- na psacím stole po ukončení školní přípravy je pouze stolní lampička- kancelářská židle slouží ke školní přípravě a bude zasunutá u stolu a udržována v čistotě- úklid kapsáře, který slouží pouze na uložení knížky a balíčku hygienických kapesníků- prostor pod matracemi- peřiny a polštář včetně pyžama budou uloženy na posteli- školní aktovka bude po příchodu ze školy viset na háčku u psacího stolu nebo ve skříní- koberec i povrchy skříní, psacího stolu a poliček jsou udržovány v čistotě- na pokoji se nebude přechovávat žádné jídlo ani pití- žaluzie budou trvale staženy dole, zatmění (odtemnění) provádí pomocí řetízku uvedený pracovník zodpovědný za svěřený úsek
--	------------	--

Pravidla úklidu v pokoji dětí (obr. 10).

Šatna zaměstnanci	[redacted]	<ul style="list-style-type: none">- oblečení a obuv si každý uloží do skříní k tomu určených- krémy na obuv jsou na místě k tomu určeném- osobní věci si uloží do přidělené skřínky- ledničku každý uchovává v čistotě a neskládá v ní zkažené potraviny- sešit na opravy pro údržbáře a kniha docházky budou položeny na ledničku- na pohovce se nebudou povalovat žádné věci- na nástěnce je umístěný, rozpis služeb pro vychovatelky a asistentky pedagoga, dále kniha úrazů pro děti a pro zaměstnance
-------------------	------------	--

Pravidla úklidu v šatně zaměstnanců (obr. 11).

Úklidové práce dětí podléhají následné kontrole vychovatelského personálu. Pokud vychovatel toleruje nedostatky v úklidu dětí, je za ně následně odpovědný. K tomuto typu kontroly slouží sešit, do kterého mají vychovatelé zapisovat nedostatky v úklidu hned po příchodu do služby. Není zcela zřejmé, zda toto opatření má vést ke zkvalitnění již tak vysoké úrovně úklidů, ale zcela nepochybně negativně ovlivňuje vztahy mezi dětmi a personálem a mezi zaměstnanci navzájem.

Závěrečné hodnocení zařízení

Zařízení se prezentuje jako dětský domov rodinného typu. Tomu odpovídá jeho kapacita a prostředí, avšak nikoli systém práce nastolený a vymáhaný současnou ředitelkou. Život v domově je rámován velice pevnou strukturou, která odpovídá spíše zařízení výchovného typu. Dominují v něm především pravidla a hodnocení.

Z charakteru a podstaty zařízení typu dětského domova by v jeho fungování měla převažovat práce založená na bezpečném a nepodmiňujícím vztahu dospělých k dětem. Reálně zde však převládá nadměrná kontrola, velké množství nadbytečných pravidel a rovněž nadbytečný systém hodnocení. Ten je založen nikoliv na proklamované pozitivní motivaci, ale právě na provázanosti s kontrolou, která ve skutečnosti cílí na akcentování nežádoucích projevů v chování dětí. Co jsou nežádoucí projevy chování, definuje ředitelka. Vzniká tak začarovaný kruh, kdy všem v zařízení ztrpčuje život nepřetržitý sled režimových aktivit vykonávaných s četností a intenzitou, která rozhodně neodpovídá chodu běžné domácnosti, a navazujícího systému kontrol a sankcí při jejich nedostatečném plnění.

Ne všechna opatření, která zajišťují chod domova, je nutno kritizovat, zásadní problém je však ve způsobu jejich vymáhání. Některá opatření jsou dětem nesrozumitelná a jejich vymáhání vede k dalšímu prohlubování již existujícího negativistického postoje dětí k ředitelce (např. nakládání se sponzorskými dary). Problémem jsou tedy nejen definovaná pravidla a jejich množství, ale i komunikace o nich. Dalo by se hovořit o nesouladu struktury a funkce, přičemž struktura zde nepřiměřeně převládá. To způsobuje, že mnoho aktivit (včetně volnočasových) se v zařízení odehrává přes odpor nejen dětí, ale i zaměstnanců. To sekundárně vyvolává nutnost další kontroly, kontroly nad kontrolou.

Práce na zahradě, louskání ořechů nebo společné trávení volného času patří do komunitního života stejně jako péče o dům, domácnost atd. Ale způsob, jakým jsou zde tyto aktivity vymáhány a kontrolovány, rozhodně chodu běžné rodiny neodpovídají. Jako velice problematické se v tomto kontextu jeví role dospělého, který se na základě metodických pokynů Mgr. A. nesmí stát aktivním účastníkem těchto činností, ale pouze dozoruje. To samozřejmě zcela popírá rodinný charakter, kterým se zařízení prezentuje. Ani ve výchovném zařízení dospělý nefiguruje jako dozorce.

Děti jsou v zařízení odměňovány nebo trestány vždy na základě zásluh, nebo naopak přestupků. Nezažívají situace, které jsou v harmonických rodinách běžné, například, že mohou, a měly by být, obdarovávány bezpodmínečně, nejen věcně, ale především vztahově. Ředitelka pocitu bezpodmínečného přijetí v domově sama aktivně brání, ačkoliv verbalizuje opak. Vřelé citové vazby jsou mezi dětmi a ostatními zaměstnanci patrné, bohužel nikoliv díky zavedeným pořádkům, ale spíše jim navzdory.

Velká soudržnost také panuje mezi dětmi. Po dvou provedených systematických návštěvách lze konstatovat, že se ředitelky bojí. Jejich kritika namířená na konkrétní aspekty života v zařízení je oprávněná a nejedná se například o projevy pubertálního vzrodu. Jejich tvrzení jsou navíc podepřena informacemi získanými i z jiných zdrojů.

Vezmu-li v úvahu, že dětský domov je prostředí, které poskytuje svým klientům zázemí v řádu let, je převažující klima založené na kontrole, hodnocení a výkonu dlouhodobě neúnosné. Ředitelka je spoluautorkou a představitelkou tohoto systému, proti kterému se patrně naprostá většina osazenstva vymezuje. Reakcí na případné vyjadřování nesouhlasu je zvyšování kontroly a tlaku. Přitom práce v prostředí suplujícím rodinu by měla být založena především na vztahu. Vztah tu však funguje jako téměř guerillový koncept, jako něco, co se rozvíjí mezi dětmi i mezi dětmi a dospělými stávajícímu systému navzdory. Atmosféra v domově se tak uvolňuje pouze v době, kdy je ředitelka v domově nepřítomná.

Při hodnocení zařízení a způsobu jeho vedení nemohu přehlédnout jednání ředitelky, jehož účelem bylo získat podrobné informace o průběhu první systematické návštěvy, a zjevnou snahu o zakrytí či zatajení některých informací v průběhu druhé návštěvy.

Jsem nucena konstatovat, že **v Dětském domově Hrotovice dochází ke špatnému zacházení s umístěnými dětmi.**